

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

VIGENT DES DE: Data aprovació per Sotssecretaria

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ	pàg. 2
2. OBJECTIU	pàg. 4
3. ÀMBIT D'APLICACIÓ	pàg. 4
4. COMPETÈNCIES	pàg. 4
5. DEFINICIONS	pàg. 7
6. DESENVOLUPAMENT	pàg. 8
7. REFERÈNCIES	pàg. 18
8. CONTROL DE CANVIS	pàg. 19
9. REVISIÓ DE LA VALIDESA	pàg. 19
10. ELABORACIÓ, REVISIÓ I APROVACIÓ DEL PROCEDIMENT	pàg. 19
11. ANNEXOS	pàg. 21
<u>ANNEX I.-</u> LLISTAT ORIENTATIU I NO EXHAUSTIU DE LLOCS DE TREBALL I SERVEIS AMB PERSONAL POTENCIALMENT EXPOSAT	
<u>ANNEX II.-</u> INFORMACIÓ PER A LA REALITZACIÓ DE LA VS EN PERSONAL EXPOSAT A MP	
<u>ANNEX III.-</u> CONSENTIMENT INFORMAT PER A LA REALITZACIÓ VS EN PERSONAL EXPOSAT A MP	
<u>ANNEX IV.-</u> REGISTRE DE DADES SOBRE L'EXPOSICIÓ A MEDICAMENTS PERILLOSOS	

 GENERALITAT VALENCIANA <small>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</small>	SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS	COD: UCE-VS-03
--	--	-----------------------

1.- JUSTIFICACIÓ

Els medicaments tenen una llarga història d'ús en el tractament de malalties i lesions, i són responsables de molts dels avanços mèdics de la humanitat durant l'últim segle. No obstant això, pràcticament tots els medicaments presenten efectes secundaris associats al seu ús, tant per part dels pacients com dels professionals que participen durant el procés de la seua utilització (comprentent tota la cadena de la seua gestió: recepció, desempaquetat, reenvasament, emmagatzematge, transport, comptatge, preparació, administració, neteja i eliminació de residus i fomes), inclús a concentracions molt xicotetes.

Es consideren perillosos aquells medicaments que, en estudis amb animals o éssers humans, han mostrat que en dosis baixes poden causar càncer, toxicitat reproductiva, defectes de naixement (congènits) o danys als òrgans.

Encara que els possibles beneficis terapèutics de les medicines perilloses superen els riscos d'efectes secundaris en els pacients, en el cas dels professionals sanitaris exposats no hi ha cap benefici terapèutic.

Quan l'avaluació de riscos pose de manifest l'existència d'un risc per a la salut del personal exposat, s'haurà de dur a terme una vigilància de la salut en les condicions fixades per l'article 22 de la LPRL, i de conformitat amb l'apartat 3 de l'article 37 del RSP.

La normativa vigent respecte d'això¹ estableix que la vigilància de la salut serà un requisit obligatori per a treballar amb un agent químic perillós, quan així estiga establert en una disposició legal, o quan resulte imprescindible per a avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut del/la treballador/a. L'article 8 del RD del Reial Decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens o mutàgens durant el treball, obliga l'empresari a garantir una vigilància adequada i específica de la salut dels treballadors en relació amb els riscos per exposició a agents cancerígens o mutàgens.

L'Institut Nacional per a la Seguretat i Salut Ocupacional (NIOSH) recomana la vigilància mèdica dels treballadors que manipulen materials perillosos i que, per això, estan en risc de patir efectes adversos per a la salut a causa de l'exposició.

---

¹ Reial Decret 374/2001, de 6 d'abril, sobre la protecció de la salut i seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant el treball. BOE núm. 104, de 01-05-2001.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

L'INSHT, en col·laboració amb la Societat Espanyola de Farmàcia Hospitalària, ha elaborat recentment un document en què s'ha dut a terme una recopilació de tots els medicaments d'ús a Espanya considerats perillosos en el que es recomanen instruccions per a la seua preparació i administració correctes, considerant-se de gran interès per a tot el personal implicat en la seua manipulació².

La Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública ha constituït comissions d'experts en la matèria per a la valoració del llistat de MP en els centres de treball i de les accions i mesures preventives que puguen implementar-se respecte d'això. Els responsables de centres hauran de desenvolupar programes de seguretat i salut que incloga controls d'enginyeria, bones pràctiques de treball, equips de protecció personal i el seguiment mèdic de tot el personal exposat, per a detectar possibles canvis en el seu estat de salut.

Dels dènou protocols de vigilància sanitària específica dels treballadors informats favorablement pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, i elaborats pel grup de treball de salut laboral de la Comissió de Salut Pública de l'esmentat Consell, quatre poden aplicar-se a l'exposició a agents cancerígens: amiant, òxid d'etilè, agents citostàtics i clorur de vinil monòmer.

Davant de la inexistència d'un protocol específic per a la vigilància de la salut específica en personal exposat a medicaments perillosos, el SPRL proposa aquest procediment de treball atenent al que disposa l'Annex II del *Reial Decret 665*, que conté recomanacions pràctiques en matèria de vigilància sanitària³, així com els protocols específics relacionats elaborats pel Consell interterritorial del Sistema Nacional de Salut i Guies de publicació recent per societats científiques de prestigi, que s'inclouen al final d'aquest document en les referències bibliogràfiques.

Aquest document haurà de ser revisat periòdicament, en la mesura que així ho aconselle l'evolució de l'evidència científica disponible i la seua aplicació concreta en els centres de treball del nostre àmbit d'actuació.

² *Medicaments perillosos. Mesures de prevenció per a la seua preparació i administració.* Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball (INSHT). <http://www.insht.es>

³ *Reial Decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant el treball*

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

2.- OBJECTIU

L'objecte d'aquest document és establir un mètode i pautes d'actuació per al desenvolupament de la vigilància de la salut específica per al personal exposat a medicaments perillosos.

3.- ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest protocol serà aplicable per a tot el *personal*, de l'àmbit d'actuació del Servei de prevenció de riscos laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (SPRL) que, mitjançant l'avaluació de riscos, s'haja identificat *amb risc d'exposició a medicaments perillosos*.

Per al personal d'empreses contractades que puguen intervenir en algun dels processos de gestió dels MP i estar exposats a MP, caldrà ajustar-se al que estableix l'art. 24. Coordinació empresarial de la *Llei 31/1995, de Prevenció de Riscos Laborals*.

4.- COMPETÈNCIES

4.1. Sotssecretaria

- Aprovar i implantar el procediment.

4.2. Comissió Sectorial de Seguretat i Salut

- Participar en l'elaboració i seguiment de l'aplicació d'aquest procediment.
- Informar sobre la implantació i conèixer les actuacions dutes a terme.
- Estar informada sobre les línies generals de la formació dels treballadors i de les treballadores del sector sanitari públic de la Generalitat en aquesta matèria.
- Les atribuïdes als agents socials, en matèria de consulta i participació, segons el que disposa la Llei de PRL i qualsevol altra legislació aplicable.

4.3. Responsable de Centre

- Conèixer i portar a efecte l'aplicació, posada en funcionament i execució del procediment, en el seu àmbit d'actuació.
- Disposar dels llistats de personal exposat i criteris d'aptitud emesos per la UPRL.
- Garantir la protecció del personal identificat per l'UPRL com especialment sensible segons estableix l'art. 25 i 26 de la Llei 31/1995, de Prevenció de Riscos Laborals.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOsos</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	---	------------------------------

- Informar el Comitè de Seguretat i Salut de les actuacions respecte d'això que es produïsquen en el seu àmbit.

- Implantar les mesures apropiades per a garantir que el personal exposat reba una formació suficient i adequada i informació precisa sobre els riscos d'exposició a MP, així com proporcionar equips de protecció individual.

4.4. Unitat central del Servei de Prevenció de Riscos Laborals (U.C.)

- Presentar aquest procediment per al seu coneixement i aprovació a la Sotssecretaria i a la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut Laboral.

- Difondre el procediment en tots els departaments de Salut.

- Elaborar instruccions de treball per a les Unitats Perifèriques relatives a l'aplicació d'aquest procediment.

- Registrar les activitats derivades de l'aplicació del procediment.

- Seguiment de la implantació del procediment, valorant la seua eficàcia.

- Arreplegar i analitzar les propostes de millora que es proposen pel grup de treball designat a l'efecte.

- Editar i revisar el procediment i arxivar-ne l'original amb la firma de la Sotssecretaria.

4.5. Unitat Perifèrica del Servei de Prevenció de Riscos Laborals (UPRL)

- Col·laborar en l'elaboració i revisió del procediment.

- Participar en la difusió i implantació del procediment entre el personal del departament de salut i els membres del Comitè de Seguretat i Salut laboral que corresponga.

- Dur a terme les actuacions que corresponguen en l'àmbit de les seues competències, com a conseqüència de l'aplicació del procediment.

- Valorar l'eficàcia del procediment.

4.6. Comitè de Seguretat i Salut del Departament

- Conèixer el procediment i aplicar-lo en el seu àmbit territorial.

- Rebre informació dels resultats de l'aplicació del procediment i de les mesures adoptades, per a poder valorar-ne l'eficàcia.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA <small>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</small></p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
---	---	------------------------------

4.7. Delegats o delegades de Prevenció

- Acompanyar els tècnics de la UPRL en les avaluacions, per a comprovar el compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, podent-hi formular les observacions que estimen oportunes per a la qual cosa els informarà de les visites amb prou antelació.
- Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors i treballadores en l'execució de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, per a la qual cosa hauran de ser informats de la programació de les visites amb prou temps.
- Ser consultats pel responsable de centre, sobre les mesures a adoptar en les situacions referides en aquest procediment, amb caràcter previ a l'adopció de mesures preventives.
- Exercir una labor de vigilància i control sobre el compliment del present procediment.
- Ser informats en el moment en què es produísca un accident o un incident en relació amb aquest procediment.
- Col·laborar amb el responsable de centre en la millora de l'acció preventiva.

4.8. Comandament directe/superior jeràrquic

- Conèixer el procediment i participar de la seua divulgació i implantació.
- Informar el personal davall el seu comandament dels riscos i mesures preventives recomanades.
- Comunicar a la UP els incidents i accidents de treball en relació amb l'exposició a MP
- Comunicar a la UP possibles situacions d'especial sensibilitat a medicaments perillosos.

4.9. Treballadors i treballadores

- Col·laborar amb el personal sanitari de la UP, una vegada informat del risc d'exposició a MP i del caràcter obligatori de la vigilància de la salut, en la seua realització.
- Adoptar les mesures d'higiene personal i de protecció individual, recomanades per la UP i comandament directe.
- Realitzar pràctiques de treball segures basant-se en procediments de treball establits en el Servei/Àrea o centre de treball, garantint així la seua seguretat i la de tercers.

5.- DEFINICIONS

Medicaments perillosos: aquells medicaments que presenten una o més de les característiques de perillositat en humans (genotoxicitat, carcinogenicitat, teratogenicitat, toxicitat reproductiva i toxicitat en òrgans a baixes dosis).

Agent genotòxic: és aquell compost de naturalesa química o física que pot induir, directament o indirecta, alteracions en el material genètic dels éssers vius.

Agent teratogènic: és una substància capaç de provocar un defecte congènit durant la gestació del fetus.

Agents carcinogènic o cancerígens: és un agent potencialment capaç de produir càncer en exposar-se a teixits vius.

Toxicitat reproductiva: és usat per a descriure els efectes adversos induïts per un agent químic sobre qualsevol aspecte de la reproducció dels mamífers. Comprèn totes les fases del cicle reproductiu, incloent-hi el dany reproductiu de la funció o capacitat reproductiva masculina o femenina, i la inducció d'efectes adversos no hereditaris en la progènie, com el retard de creixement, efectes estructurals, funcionals i inclús la mort.

Risc laboral: s'entén com a tal la possibilitat que un treballador patisca un determinat dany derivat del treball. Per a qualificar un risc des del punt de vista de la seua gravetat, es valoraran conjuntament la probabilitat que es produisca el dany i la seua severitat.

Danys derivats del treball: malalties, patologies o lesions patides amb motiu o ocasió del treball.

Equip de protecció individual: qualsevol equip destinat a ser portat o subjectat pel treballador/a, perquè el protegisca d'un o més riscos que puguen amenaçar la seua seguretat o la seua salut en el treball, així com qualsevol complement o accessori destinat amb aquest fi.

Treballador sensible: treballadors que, per les seues pròpies característiques personals o estat biològic conegut, inclosos aquells que tinguen reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial, siguen especialment sensibles als riscos derivats del treball. Amb aquest fi, haurà de tenir en compte els dits aspectes en les avaluacions dels riscos i, en funció d'aquestes, adoptarà les mesures preventives i de protecció necessàries (art. 25 i 26 de Llei 31/1995, de *Prevenció Riscos Laborals*).

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	------------------------------

Efectes per a la salut (basats en l'evidència científica).

Mutagenicitat: molts estudis indiquen que els medicaments antineoplàstics poden causar un augment dels efectes genotòxics en el personal de farmàcia i d'infermeria exposat en el lloc de treball.

Efectes sobre el desenvolupament i sobre la funció reproductora.

Càncer: en diversos articles s'ha abordat la relació de l'aparició de càncer amb les exposicions dels professionals sanitaris a medicaments antineoplàstics.

6.- DESENVOLUPAMENT

6.1. Identificació de personal potencialment exposat a MP

Tant els professionals sanitaris com no sanitaris poden veure's exposats a medicaments perillosos quan aquests produeixen aerosols i vapors, generen pols, es netegen líquids vessats o es toquen superfícies contaminades, durant la recepció, transport i emmagatzematge, preparació, administració o eliminació de residus i rebutjos dels pacients. Cada un d'aquests processos té una magnitud de risc molt diferent que caldrà tenir en consideració a l'hora d'establir mesures preventives i programar la vigilància mèdica.

Per a poder identificar el personal potencialment exposat, a més de la labor del tècnic de prevenció de riscos laborals en la identificació i avaluació de riscos, és necessària la col·laboració dels Serveis de Farmàcia hospitalària i dels comandaments directes dels diferents serveis que recreen aquests MP, a l'objecte d'elaborar un llistat de personal exposat (En l'annex I s'elabora un llistat orientatiu i no exhaustiu de llocs de treball i serveis amb personal potencialment exposat).

La planificació de la vigilància de la salut del personal exposat, tant individual com col·lectiva, haurà de realitzar-se basant-se en el coneixement dels medicaments perillosos que s'utilitzen, les tasques de riscos, freqüència d'exposició, nivells d'exposició..., aquesta informació s'obindrà a partir de l'avaluació de riscos, qüestionaris específics, estudis d'accidentabilitat, anàlisi d'IT en personal exposat,.....

6.2. Característiques de la vigilància de la salut

Per a la detecció i el control dels efectes sobre la salut relacionats amb l'activitat laboral, i de conformitat amb el que disposen els art. 22 de la LPRL i art. 37.3 del RSPRL, es realitzarà una vigilància de la salut adequada i específica al grau d'exposició.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	------------------------------

La vigilància de la salut es considerarà adequada quan es complisquen totes les condicions següents:

- L'exposició a l'agent químic perillós pugua relacionar-se amb una determinada malaltia o efecte advers per a la salut.
- Existisca la probabilitat que aqueixa malaltia o efecte advers es produísca en les condicions de treball concretes en què el treballador o treballadora exposada desenvolupa la seua activitat.
- Hi haja tècniques d'investigació vàlides per a detectar símptomes de la malaltia esmentada o efectes adversos per a la salut, la utilització de les quals comporten escàs risc per al treballador o treballadora.

Aquesta vigilància específica de la salut serà un requisit obligatori per a treballar amb un medicament perillós, quan així estiga establert en una disposició legal o quan resulte imprescindible per a avaluar els efectes de les condicions de treball sobre la salut del treballador, pel fet que:

- No pugua garantir-se que l'exposició del treballador/a a l'agent esmentat està prou controlada.
- El/la treballador/a, tenint en compte les seues característiques personals, el seu estat biològic i la seua possible situació de discapacitat, i la naturalesa de l'agent, pugua presentar o desenvolupar una especial sensibilitat enfront d'aquest.

Quan, d'acord amb el que disposa l'apartat anterior, la vigilància de la salut siga un requisit obligatori per a treballar amb un agent químic, haurà d'informar-se el/la treballador/a d'aquest requisit, abans que li siga assignada la tasca que comporte riscos d'exposició a l'agent químic en qüestió, conforme al procediment establert per a la realització de la vigilància de la salut individual (*Annex II. Informació per a la realització de la VS en personal exposat a MP*).

La vigilància esmentada es realitzarà:

- a) *A l'inici*, davant d'una nova incorporació al lloc de treball o bé un canvi de lloc.
- b) *Periòdicament* durant la vida laboral en el lloc de treball esmentat o un altre lloc diferent en la Conselleria de Sanitat o centres dependents (quan la naturalesa dels riscos inherents al lloc de treball ho facen necessari, haurà de ser prolongada més enllà de la finalització de la relació laboral a través del SNS)⁴.

⁴ Art. 37.3.e del RD: 39/97, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

c) Quan *siga necessari* per haver-se detectat en algun treballador o treballadora, amb exposició semblant, algun trastorn que pugua deure's a l'exposició als medicaments esmentats.

d) Després *d'una exposició accidental aguda*.

e) Després *d'una absència prolongada per motius de salut*

6.3. Vigilància de la salut individual

6.3.1. Registre i citació

Una vegada citat el treballador o treballadora, se li obrirà Història clínica laboral en l'aplicació PREVEN amb la qualificació corresponent (inicial, periòdica...)

El personal sanitari farà entrega al treballador o treballadora del consentiment informat (annex III) i l'informarà dels continguts de la vigilància de la salut específica per als riscos presents en el lloc de treball actual.

Per a completar la informació sobre les condicions laborals es podrà fer entrega d'un qüestionari de registre de dades específiques per a medicaments perillosos (annex IV), bé siga al comandament directe (quan la vigilància de la salut siga planificada i programada), o al propi treballador o treballadora quan acudisca a realitzar-se la vigilància de la salut individual.

6.3.2. Història laboral

La història laboral *ha de* reflectir informació respecte a:

- Lloc de treball actual: MP que manipula, temps d'exposició, alternança amb altres tasques i agents químics o físics, ús d'EPI...; per a això, al personal exposat que vulga fer-se la vigilància de la salut individual se li farà entrega d'un qüestionari específic de valoració de l'exposició a medicaments perillosos, que tindrà en consideració el següent:
  - Informació sobre els MP que manipula
  - Informació rebuda sobre els riscos presents en el seu lloc de treball actual, formació específica rebuda i equips de protecció personal entregats.
- Llocs de treball anteriors amb exposició a MP o altres riscos addicionals (ex; radiacions ionitzants) i aquelles activitats extralaborals o pràctiques en què el treballador o treballadora pugua estar exposat.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

6.3.3. Història clínica

- *Antecedents familiars* (Alteracions congènites, tumors...).
- *Antecedents personals* (dirigit a identificar situacions d'especial sensibilitat o detecció precoç de danys per a la salut en treballadors i treballadores exposades).
  - Història de malalties al·lèrgiques/atòpiques i sensibilitzacions prèvies i documentades a medicaments o qualsevol altra substància química.
  - Alteracions relacionades amb la descendència (avortaments, infertilitat, alteracions congènites). Intenció s'embaràs a curt termini o tractaments de fertilitat
  - Patologies de l'aparell respiratori (incloure qüestions quant a possible dispnea d'esforç, dificultat respiratòria, molèsties cròniques i trastorns híper-reactius de les vies respiratòries, rinitis, bronquitis, bronquiolitis, asma, emfisema, reacció respiratòria al·lèrgica, o altres alteracions pulmonars preexistents).
  - Alteracions dermatològiques que afecten la integritat de la pell (psoriasi, ictiosi, atòpia...).
  - Afectació ocular (conjuntivitis, epiescleritis...).
  - Alteracions gastrointestinals
  - Patologies neoplàsiques prèvies
- *Hàbit tabàquic*
- *Aficions com el bricolatge, ús de productes de cosmètica o perruqueria (laques d'ungles, tints per al pèl...).*
- *En l'entrevista clínica es farà especial insistència en la presència de símptomes relacionats amb possibles efectes adversos per l'exposició als MP en cas de portar temps treballant.*
- *Tractaments previs o actuals amb citotòxics, immunosupressors, radioteràpia...*

6.3.4. Exploració clínica específica

S'ha de centrar en els possibles efectes d'una exposició aguda o crònica en funció dels medicaments i les fitxes del producte.

A continuació, de manera orientativa s'indiquen actuacions a realitzar:

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	------------------------------

- Exploració de mucosa dels ulls i vies respiratòries (una rinoscòpia anterior permet valorar irritacions de la mucosa nasal).
- Auscultació pulmonar
- Exploració dermatològica de zones exposades per a detectar irritacions (enrogiments i inflamacions, urticària, banyols, escates, clevills i fissures, o altres símptomes). Quan s'aprecie que la integritat de la barrera de la pell estiga compromesa per altres alteracions dèrmiques, se'n deixarà constància en la història clínica.
- Palpació abdominal buscant masses o megàlies.
- Exploració de principals cadenes ganglionars i palpació de glàndula tiroide.
- Exploració neurològica: força i sensibilitat, marxa, equilibri, reflexos osteotendinosos.

6.3.5. Estudis complementaris específics

Per al personal exposat a MP es determinaran els paràmetres següents:

- Hemograma (sèrie roja i sèrie blanca i plaquetes).
- VSG
- Bioquímica sanguínia: Paràmetres de funció hepàtica (GGT, GOT, GPT, Fosfatasa alcalina i LDH) i renal (creatinina i urea).
- Serologia enfront de virus d'hepatitis B i C davant de la possible toxicitat hepàtica dels MP.

Basant-se en l'anamnesi, tasques del lloc, condicions laborals i a criteri del facultatiu especialista en medicina del treball, es podran afegir estudis complementaris més específics, com ara:

- Rx tòrax: podria estar indicada si en l'auscultació pulmonar se sospiten indicis d'alguna alteració.
- Estudi de funció respiratòria mitjançant espirometria, si hi haguera indicis d'afectació de la funció respiratòria per exposició laboral al MP.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	------------------------------

- En aquelles situacions en què es desenvolupe una pràctica assistencial directa amb pacients o bé amb fluids o materials contaminats amb risc d'exposició a agents biològics, s'hi afegirà el protocol específic.
- Indicadors biològics específics: cap indicador biològic en particular és apropiat per a tots els medicaments perillosos. Cal obtenir informació de les fitxes de dades de seguretat i seleccionar aquells estudis concrets que proporcionen informació sobre la toxicitat del medicament a què està exposat el personal, a criteri mèdic i en funció del tipus d'exposició.

6.3.6. Criteris de valoració. Juí clínic laboral

Una vegada rebuts tots els resultats de les exploracions complementàries i documentació sol·licitada, el/la facultatiu/a especialista en medicina del treball emetrà un informe mèdic de conclusions, amb el juí clínic laboral en termes d'aptitud.

Apte: es considerarà apte aquell personal exposat que, una vegada realitzat l'examen de salut específic basat en aquest protocol, no presenta cap patologia o circumstància que contraindique la incorporació al lloc de treball esmentat.

No apte temporal: les embarassades i mares lactants, i qualsevol persona que presente una altra condició de susceptibilitat particular de caràcter temporal.

No apte permanent: personal exposat que presente condicions de salut que l'incapaciten per al treball, bé siga per impossibilitat per a la seua realització pel seu estat de salut, per una sensibilitat especial que li faça vulnerable inclús en les condicions de treball més segures, o perquè la gravetat d'una exposició no desitjada siga significativa, en cas de mantenir-se en el lloc de treball.

6.3.7. Informe mèdic de conclusions

Al treballador o treballadora se li farà entrega d'un informe mèdic amb els resultats obtinguts, després de la realització de la vigilància de la salut individual i juí clínic laboral per al lloc de treball. En l'informe esmentat s'indicarà el període de validesa del criteri d'aptitud emès i la data de revisió recomanada (en funció de la periodicitat establida segons els riscos presents).

En els casos en què la vigilància de la salut mostre que el/la treballador/a pateix una malaltia identificable o uns efectes nocius, que són conseqüència d'una exposició a un agent químic

perillós, o se supera un valor límit biològic determinat, se l'informarà personalment de les mesures a aplicar i dels controls necessaris.

Al responsable del centre se l'informarà de les conclusions que es deriven dels exàmens de salut realitzats en relació amb l'aptitud per a l'exercici del lloc de treball o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció.

El responsable de centre haurà de revisar l'avaluació i les mesures de prevenció i de protecció col·lectives i individuals adoptades, quan s'hagen detectat alteracions de la salut del seu personal, que puguen deure's a l'exposició a agents cancerígens, o quan el resultat dels controls periòdics, inclosos els relatius a la vigilància de la salut, en pose de manifest la possible inadequació o insuficiència.

6.3.8. *Periodicitat*

La periodicitat dependrà de la magnitud del risc d'exposició del treballador. En general, s'establirà segons l'esquema següent:

Probabilidad o riesgo de que haya exposición	Periodicidad
Muy Alto	Anual
Alto	
Moderado	Bienal
Bajo	Trienal
Muy Bajo	

En general, la periodicitat no serà superior a tres anys, i sempre serà **ANUAL** en personal exposat en edat fèrtil amb risc **d'exposició molt alt o alt**, excepte situacions individuals a criteri del metge del treball. No es considera que una periodicitat menor (major freqüència de la vigilància de la salut) implique una millor cobertura del risc per a la salut, sempre que es complisquen amb rigor les mesures bàsiques de protecció col·lectiva i individual reglamentàries, i el/la treballador/a posseïska l'adequada formació tècnica en el maneig dels medicaments esmentats⁵.

⁵ *Protocol de vigilància sanitària específica per als/as treballadors/as exposats a Agents Citostàtics*, CISNS novembre de 2003

 <p>GENERALITAT VALENCIANA <small>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</small></p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
---	---	------------------------------

En l'examen de salut periòdic s'haurà de recopilar informació sobre la història clínic laboral del període transcorregut des de l'últim examen de salut realitzat i fer especial insistència en l'aparició de símptomes que pogueren estar relacionats amb l'exposició laboral als medicaments perillosos.

Quan el personal que ha estat exposat, accedisca a un nou lloc de treball, bé siga en el mateix departament de salut o en distint, es reflectirà en la història clínic laboral l'antecedent d'exposició a MP, i se sol·licitaran aquelles proves que s'estimen oportunes per a control i seguiment del seu estat de salut.

6.4. Vigilància de la salut col·lectiva

La informació relativa a la vigilància de la salut individual del personal exposat, junt amb l'avaluació dels riscos, haurà de ser analitzada amb criteris epidemiològics pel personal sanitari responsable que, al seu torn, col·laborarà amb la resta dels components del Servei de Prevenció, a fi d'investigar i analitzar les possibles relacions entre l'exposició als medicaments perillosos i les alteracions detectades, i proposar mesures encaminades a millorar les condicions i medi ambient de treball.

Es disposarà per a això de:

- Registre d'exposicions accidentals aguda i anàlisi de les causes que les van motivar (falta de mesures, fallada dels sistemes de protecció, absència d'EPI, males condicions laborals...).
- Informació sobre situacions d'IT que pogueren estar relacionades amb l'exposició (els departaments de personal han de comunicar a la UP les absències al treball per IT del personal exposat).
- Declaració de Malalties professionals.
- Resultats d'indicadors biològics en els casos que s'hagen realitzat.

6.5. Vigilància de la salut rere exposició accidental aguda

Després d'una exposició accidental aguda s'haurà d'actuar segons el que estableix el Procediment *de manipulació de medicaments perillosos en els Serveis de Farmàcia i extrahospitalaris*.

En tots els casos, s'ha d'informar al comandament directe/superior jeràrquic el qual omplirà el CAT per a dur a terme els tràmits assistencials (per l'entitat gestora corresponent) i administratius establits.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	------------------------------

La UPRL corresponent procedirà a la investigació de l'incident o accident i les recomanacions oportunes, així com el seu estudi epidemiològic, i el personal sanitari programarà les activitats necessàries per a valoració de l'estat de salut la persona accidentada.

6.6. Situacions d'Especial Sensibilitat ⁶

a continuació es llisten possibles situacions d'especial sensibilitat per a l'exposició a medicaments perillosos.

Aquestes situacions hauran d'avaluar-se en funció de l'estat de salut del treballador o treballadora i de l'activitat que es desenvolupa, posada de manifest mitjançant l'avaluació de riscos (freqüència, tipus d'exposició, presència de mesures preventives col·lectives, ocupació d'EPI...), havent de particularitzar a criteri mèdic i en funció de la magnitud dels riscos d'exposició.

- Al·lèrgics/ques a algun dels medicaments a què estarà exposat/a i/o amb patologia dermatològica important, que afecte la integritat de la pell i dificulte l'ús d'equips de protecció personal o augmenten el risc d'exposició.
- Treballadores amb història d'avortaments en edat fèrtil
- Treballadores en situació d'embaràs o període de lactància natural.
- Personal (hòmens i dones en edat fèrtil) que manifesten voluntat de reproducció*.
- Personal que treballen amb radiacions ionitzants, (el personal que treballa regularment amb citostàtics no ha de ser exposat a radiacions ionitzants que excedisquen els 15 mSv per any).⁷
- Personal que prèviament haja rebut tractaments citostàtics o immunosupressors.
- Personal que a criteri mèdic present paràmetres o patologies susceptibles d'empitjorar per l'exposició als medicaments esmentats.
- Immunodeprimits.

⁶ Instruccions 2 de setembre del 2013, del director general de Farmàcia i Productes Sanitaris, sobre protocols de prescripció, preparació, transport, recepció i administració de xeringues precarregades de metotrexat sc.

⁷ Protocol de vigilància sanitària específica per als/as treballadors/as exposats a agents citostàtics, CISNS novembre de 2003.

	SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSO	COD: UCE-VS-03
--	---	-----------------------

Una vegada identificades algunes de les circumstàncies esmentades anteriorment que justifiquen la **LIMITACIÓ** de realització de tasques per al lloc actual, la recomanació serà l'**ADAPTACIÓ / CANVI DE LLOC DE TREBALL**, de forma permanent o temporal.

* Davant aquelles situacions particulars en què es pose de manifest risc per a la funció de reproducció i el treballador o treballadora informen la seua voluntat de reproducció, s'hi actuarà de la manera següent:

- En *els treballadors barons exposats* (nivells de risc alt o molt alt) que acrediten, mitjançant informe mèdic, la voluntat d'iniciar estudi/ tractament de fertilitat, i tenint en compte que l'espermatoogènesi es desenvolupa al llarg de 90 dies, s'emetrà un informe d'**APTITUD/LIMITACIONS** o **RECOMANACIONS**, revisable cada 3 mesos (períodes de 90 dies), amb informes actualitzats de l'especialista responsable del seu tractament.

- En *les treballadores exposades* (nivells de risc alt o molt alt) que acrediten, mitjançant informe mèdic, la voluntat d'iniciar estudi/ tractament de fertilitat, i tenint en compte que la durada dels cicles mensuals és mensual, s'emetrà un informe d'**APTITUD/LIMITACIONS** o **RECOMANACIONS**, revisable cada 2 mesos (període variable segons les circumstàncies individuals), amb informes actualitzats de l'especialista responsable del seu tractament.

Si hi ha risc per a la reproducció: s'elabora informe mèdic amb les recomanacions d'adaptació o canvi de lloc, dirigit al responsable de centre, duent a terme les mesures provisionals que siguen necessàries i que garantisquen la seguretat i salut del treballador o treballadora.

6.7. Documentació derivada, arxius i registres

- Informació al treballador de la realització de la vigilància de la salut. L'he rebut, signat pel/la treballador/a.
- Consentiment informat omplert pel treballador/treballadora.
- Documentació sobre la pràctica dels exàmens de salut dels treballadors i conclusions obtingudes d'aquests, en relació amb l'aptitud del treballador per a l'exercici del lloc de treball, o amb la necessitat d'introduir o millorar les mesures de protecció i prevenció pertinents (epígraf *d*) de l'apartat 1 de l'article 23 de la LPRL).
- Relació dels accidents de treball i malalties professionals declarades.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

- Registre de personal sensible
- Llistat de personal exposat
- La documentació esmentada hauria de comprendre no sols els historials individuals, sinó també els informes col·lectius derivats dels estudis epidemiològics citats en els epígrafs d) i f) de l'apartat 3 de l'article 37 del RSP, també arreplegat en l'apartat f) de l'article 3 del RD 843/2011.

Història clínic laboral

Segons l'article 9 del RD 665/1997, sobre agents cancerígens, *l'historial* mèdic es conservarà durant 40 anys després d'acabada l'exposició.

Indicadors

S'utilitzaran com a indicadors els establits en el procediment de vigilància de la salut estratificat per serveis i llocs de riscos d'exposició a MP, i aquells que es consideren en funció de l'avaluació e riscos realitzats i exposicions o vessaments accidentals.

7.- REFERÈNCIES

7.1. Bibliografia

1. *Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.*
2. *Reial Decret 39/1997, de 17 de gener pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció.*
3. *Reial Decret 665/1997, de 12 de maig, sobre protecció dels treballadors contra riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant el treball.*
4. *Reial Decret 374/2001, de 6 d'abril sobre la protecció de la salut i seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant el treball. BOE núm. 104, 01-05-2001.*
5. *Instruccions 2 de setembre del 2013, del director general de Farmàcia i Productes Sanitaris sobre protocols de prescripció, preparació, transport, recepció i administració de xeringues precarregades de metotrexat sc.*
6. *Guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relacionats amb els agents químics presents en els llocs de treball.*

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

7. *Guia de bones pràctiques per a treballadors professionalment exposats a agents citostàtics.* AMMTAS, Institut de Salut Carles III.
8. *Instruccions 2 de setembre del 2013, del director general de Farmàcia i Productes Sanitaris, sobre protocols de prescripció, preparació, transport, recepció i administració de xeringues precarregades de metotrexat sc.*
9. *Agents químics en el ambient sanitari.* Escola Nacional de Medicina del Treball. Institut de Salut Carles III. Ministeri de Ciència i Innovació. Madrid 2010. Pascual del Río, Jorge, coordinador.
10. *Protocol de vigilància sanitària específica per als/as treballadors/as exposats a agents citostàtics,* CISNS novembre de 2003.
11. *Medicaments perillosos. Mesures de prevenció per a la seua preparació i administració.* INSHT 20 setembre 2016: <http://www.insht.es>.

8.- CONTROL DE CANVIS

Versió i data	Motiu del canvi

9.- REVISIÓ DE LA VALIDESA

Amb caràcter general haurà de ser revisat biennalment, si bé serà necessària la seua revisió sempre que l'evolució de la tècnica, la investigació, criteris normatius, o d'un altre tipus ho facen necessari. Es durà a terme pel Servei de Prevenció de Riscos Laborals, amb la participació dels agents socials presents en la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut.

10.- ELABORACIÓ, REVISIÓ I APROVACIÓ DEL PROCEDIMENT

El present document ha sigut elaborat per un grup de treball (personal sanitari i delegats sindicals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública) i lloc en coneixement de la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut Laboral de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Membres del grup de treball

- Sra. Belén Vicó Garcerán. Metge de Treball UP 2.

- Sra. Alina Dunca. Metge de Treball. UP 1.
- Sra. Alicia Fernández Martínez. Infermera del Treball. UP 5.
- Sr. Juan Zamora Simón. Metge de Treball i Coordinador. UP 5.
- Sr. Jaime Óscar Pérez García. Metge de Treball i Coordinador. UP 6.

Unitat Central

- Sra. Esther Ligeró López, Cap de Sector de Vigilància de la Salut del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.
- Sra. Àngela Torres Gràcia. Cap de Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Aprovació del procediment

- CONSULTA I APROVACIÓ PER LA COMISSIÓ SECTORIAL DE SEGURETAT I SALUT, en data 7 de febrer de 2017.
- APROVACIÓ PER LA SOTSSECRETARIA I VIGENT DES DE: _____

Signatura i data

10.4.2017

Ricardo Campos Fernández

**Il·lustríssim Sotssecretari de la Conselleria
de Sanitat Universal i Salut Pública**

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSOS</p>	<p>COD: UCE-VS-03</p>
--	--	-----------------------

11.- ANNEXOS

ANNEX I.- LLISTAT ORIENTATIU I NO EXHAUSTIU DE SERVEIS I LLOCS DE TREBALL EN QUÈ ÉS POSSIBLE L'EXPOSICIÓ A MP

- Personal dedicat a la recepció, empaquetatge, trasllat i emmagatzematge de material (personal de magatzem, zeladors...).
- Personal facultatiu, infermeria, auxiliar d'infermeria i tècnics de Serveis de Farmàcia que participen de la preparació i manipulació de la medicació.
- Personal facultatiu i d'infermeria que administren medicaments perillosos (serveis d'hospital de dia, urologia, oftalmologia, radiologia intervencionista, ginecologia i obstetrícia,...entre altres de centres d'atenció especialitzada, centres d'atenció primària, atenció domiciliària...) i auxiliars d'infermeria que participen de la eliminació de residus i maneig de fomes dels pacients tractats.
- Personal de quiròfan que participa de tècniques i procediments en què hi ha possible exposició a medicaments perillosos (Ex.; tècnica d'HIPEC...).
- Personal de serveis mediambientals (neteja, bugaderia, manteniment).
- Veterinaris/àries i personal de centres d'investigació.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
**PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA
SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A
MEDICAMENTS PERILLOsos**

COD: UCE-VS-03

ANNEX II. - INFORMACIÓ PER A LA REALITZACIÓ DE LA VS EN PERSONAL EXPOSAT A MP

 GENERALITAT VALENCIANA <small>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</small>	<p>INFORMACIÓ PER A LA REALITZACIÓ DE LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT INDIVIDUAL AMB CARACTER OBLIGATORI EN PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOsos</p>
<p>La vigilància de la salut és un instrument per a controlar i fer el seguiment de la repercussió de les condicions de treball sobre la salut dels treballadors. En compliment de l'article 22 de la Llei 31/1995, de 8 novembre, de Prevenció de Riscos Laborals, que estableix que «l'empresari garantirà als treballadors al seu servei la vigilància del seu estat de salut en funció dels riscos inherents al treball», el responsable del departament de salut realitza l'ofertament de la vigilància de la salut individual, que serà realitzada pel personal sanitari del Servei de Prevenció de Riscos Laborals.</p> <p>Aquesta vigilància de la salut es considera de <i>caràcter obligatori</i> per a poder treballar amb medicaments perillosos, als quals vostè està exposat/ada en el desenvolupament de les funcions pròpies del lloc de treball que ocupa. Amb l'objecte de poder avaluar els efectes de les condicions de treball sobre el seu estat de salut, se li realitzarà una <i>vigilància de la salut adequada i específica</i> que contindrà el següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obertura d'una història clínic-laboral amb: <ul style="list-style-type: none"> - Anamnesi: recollida d'informació sobre el seu estat de salut i identificació de possibles patologies o situacions susceptibles d'empitjorar o veure's agreujades per l'exposició a medicaments perillosos. Qüestionaris específics relacionats amb els riscos del lloc de treball. - Història laboral relacionada amb l'activitat laboral actual i prèvia: tasques que hi realitza, torns de treball, equips de protecció personal, riscos addicionals a què ha estat exposat o exposada, accidents de treball o malalties professionals relacionades, informació rebuda sobre els riscos i formació específica rebuda (per a això es podrà fer entrega d'un qüestionari específic que haurà d'emplenar el mateix treballador o treballadora o el seu responsable directe. - Exploració clínic específica (en funció dels riscos identificats en el lloc de treball i l'entrevista clínic mantinguda amb el personal sanitari, l'esmentada exploració estarà orientada a buscar signes de possible afectació d'òrgans o aparells relacionada amb l'exposició al medicament perillosos a què està o estarà exposat/ada). - Exploracions complementàries específiques: de totes elles se li informarà prèviament i s'optarà per aquelles que li ocasionen les menors molèsties i que siguin proporcionals al risc i quedaran registrades en el seu historial, i també se li informarà dels resultats obtinguts i actuacions que se'n deriven. • Emissió d'un judici clínic-laboral en termes d'aptitud per al lloc de treball. <p>La vigilància de la salut es durà a terme respectant sempre el dret a la intimitat i a la dignitat de la persona i a la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu estat de salut. Es durà a terme per personal sanitari amb competència tècnica, formació i capacitat acreditada. Les dades obtingudes no seran utilitzades amb fins discriminatoris. L'accés a la informació mèdica de caràcter personal es limitarà al personal sanitari i a les autoritats sanitàries que duguen a terme la vigilància de la salut.</p> <p>Els resultats de la vigilància de la seua salut li seran comunicats, i també les mesures preventives que haja d'aplicar per a la prevenció de danys en la salut derivades del lloc de treball.</p> <p>El Servei de Prevenció de Riscos Laborals informarà la persona responsable del departament de salut sobre les conclusions de la vigilància de la salut realitzada, únicament en termes d'aptitud per a l'exercici del seu lloc de treball i l'adopció de les mesures que siguin necessàries per a garantir la protecció del seu estat de salut.</p> <p>Una vegada ha sigut informat/ada, i haja entès i comprès tot l'anterior, li sol·licitem que emplene les dades següents:</p> <p>Jo, _____, amb DNI _____, he llegit i comprès la informació anterior, i d'acord amb això:</p> <p>☐ ACCEPTO REALITZAR LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT</p> <p>☐ NO ACCEPTO REALITZAR LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT</p> <p>Haurà de posar-se en contacte tan ràpidament com siga possible amb la unitat perifèrica de prevenció de riscos laborals del seu departament per a sol·licitar cita. És convenient que quan acudisca aporte els informes mèdics o altres documents que facen referència a dades de la seua salut que hagen de ser considerades en la realització de la vigilància de la salut (cartilla de vacunació, certificat de discapacitat o de reconeixement d'invalidesa, analítiques recents, informes d'aptitud previs, etc.).</p> <p>En cas de no acudir a la cita programada sense causa justificada o no acceptar la realització de la vigilància de la salut, no podrà ocupar el lloc de treball actual amb exposició a medicaments perillosos i prèvia consulta amb els representants dels treballadors se li informarà de les mesures a adoptar per part del responsable del centre.</p> <p>Data i firma</p>	

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
**PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA
SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A
MEDICAMENTS PERILLOSO**

COD: UCE-VS-03

**ANNEX III.- CONSENTIMENT INFORMAT PER A LA REALITZACIÓ VS EN PERSONAL EXPOSAT A
MP/REVOCACIÓ**

		DECLARACIÓ DE CONSENTIMENT INFORMAT PER A LA VIGILÀNCIA DE LA SALUT INDIVIDUAL EN PERSONAL EXPOSAT A MEDICAMENTS PERILLOSO / REVOCACIÓ	
A		DADES DEL TREBALLADOR O TREBALLADORA	
COGNOMS	NOM	DNI/SIP	DATA NAIXEMENT
NUM. SIP	DOMICILI (CARRER/PLAÇA, NÚMERO I PORTA)		CP
LOCALITAT PROVINCIA	TELEFON	CORREU ELECTRONIC	
B		PROCEDIMENT DE VIGILÀNCIA DE LA SALUT INDIVIDUAL	
La vigilància de la salut específica per al risc d'exposició a medicaments perillosos que veste maneja en el seu lloc de treball actual inclou la realització d'una analítica amb els paràmetres que a continuació es detallen (prèviament el personal sanitari li haurà informat verbalment de cada un d'ells en l'entrevista clínica mantinguda, on s'atendran els dubtes o qüestions respecte d'això):			
☐ Estudi analític específic: hemograma (sèrie roja i sèrie blanca i plaquetes); velocitat de sedimentació globular (VSG), i bioquímica sanguínia: paràmetres de funció hepàtica (GGT, GOT, GPT, fosfatasa alcalina i LDH) i renal (creatinina i urea) ☐ Serologia per a virus amb toxicitat hepàtica: Hepatitis B y Hepatitis C ☐ Indicadors biològics específics			
<i>En cas de presentar alguna patologia atesa pel SNS que poguera agreujar-se o empitjorar per l'exposició a medicament perillosos i només a objecte de poder obtenir informació detallada relacionada amb la vigilància del seu estat de salut que en aquest moment se li ha ofert i per a l'emissió d'un judici clínic laboral, sol·licitem la seua autorització de (marque amb una creu la casella corresponent):</i> Accés a la història clínica ORION ☐ Sí ☐ No SIA (ABUCASIS) ☐ Sí ☐ No			
C		DECLARACIÓ DE CONSENTIMENT	
<i>Declare que he sigut informat/ada del contingut de la vigilància de la salut individual específica que van a realitzar-me i que ho he comprés satisfactoriament, per la qual cosa:</i>			
☐ ACCEPTE realitzar la vigilància de la salut ☐ NO ACCEPTE realitzar la vigilància de la salut			
<i>El/La treballador/a</i> Data y firma:		<i>Personal sanitari especialista del SPRL que informa:</i> Nom, cognoms, n° col·legiat/ada, data y firma:	
D		REVOCACIÓ DEL CONSENTIMENT	
<i>Revoque de forma voluntària el consentiment prestat:</i>			
<i>El/La treballador/a</i>		<i>Data y firma:</i>	
<i>Les dades de caràcter personal contingudes en l'imprès podran ser incloses en un fitxer per al seu tractament per aquest òrgan administratiu, com a titular responsable del fitxer, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes i en l'àmbit de les seues competències. Així mateix, se li informa de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, tot això de conformitat amb el que disposa l'article 5 de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre (BOE núm. 298, de 14.12.1999), de Protecció de Dades de Caràcter Personal.</i>			

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVEI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
**PROTOCOL ESPECÍFIC DE VIGILÀNCIA DE LA
SALUT PER A PERSONAL EXPOSAT A
MEDICAMENTS PERILLOSOS**

COD: UCE-VS-03

ANNEX IV.- REGISTRE DE DADES SOBRE L'EXPOSICIÓ A MEDICAMENTS PERILLOSOS

 Servici de Prevenció de Riscos Laborals REGISTRE DE DADES SOBRE LA EXPOSICIO A MEDICAMENTS PERILLOSOS		
DADES DE FILIACIO		
DNI:	TELEFON:	DATA:
NOM I COGNOMS:		
LLOC DE TREBALL/CATEGORIA PROFESSIONAL:		
SERVEI/UNITAT:	CENTRE DE TREBALL:	
ANTIGUITAT EN EL LLOC DE TREBALL ACTUAL:		
AGENTS FISIC I QUIMICS PRESENTS EN EL LLOC DE TREBALL (marqueu amb X)		
Manipula en el seu treball medicaments considerats perillosos (MP) (agents citostàtics, fenitoïna, àcid valproic, azatioprina...)?		
☐ No, mai ☐ Si, esporàdicament ☐ Si, de manera habitual ☐ No ho sap		
Quant de temps ha estat desenvolupant la seua activitat laboral amb presència d'aquests medicaments?		
Quines activitats realitza en el seu lloc de treball actual relacionades amb medicaments perillosos?		
☐ Preparació ☐ Administració ☐ Maneig d'excretes de pacients o residus de MP ☐ Transport ☐ Emmagatzematge		
De la seua jornada laboral diària, quin percentatge de temps està manipulant aquests MP?		
Ha tingut algun incident/accident laboral manipulant MP? En cas afirmatiu, descriu'n el lloc i els fets	☐ Sí	☐ No
Treballa exposat a radiacions ionitzants?	☐ Sí	☐ No
Si ha contestat afirmativament, en quina categoria d'exposició està?	☐ Categoria A	☐ Categoria B
Quant de temps ha desenvolupat la seua activitat laboral amb presència de radiacions ionitzants? ____ anys ____ mesos		
Ha tingut algun incident/accident laboral relacionat amb radiacions ionitzants?	☐ Sí	☐ No
FORMACIO I INFORMACIO EN PREVENCIO DE RISCOS LABORALS		
Ha rebut informació relacionada amb els riscos presents en el seu actual lloc de treball? (Ex.: fitxes informatives sobre riscos específics, procediments de treball per a la manipulació, administració i eliminació de MP i gestió de residus, etc.)	☐ Sí	☐ No
En cas afirmatiu, especifiqueu-la:		
Ha rebut formació relacionada amb el maneig, administració, preparació de M.		
En cas afirmatiu, especifiqueu-la:		
Se li han subministrat equips de protecció individual davant dels riscos del seu lloc de treball actual?	☐ Sí	☐ No
En cas afirmatiu, especifiqueu-los: ☐ Guants (látex, vinil, nitril, altres...) ☐ Bates d'un sol ús ☐ Màscares tipus FFP2/FFP3 ☐ Protecció ocular ☐ Pantalla facial		
Se l'ha informat sobre l'ús adequat dels equips de protecció individual subministrats?	☐ Sí	☐ No
Qui? ☐ Comandament directe ☐ Tècnic de prevenció ☐ Un company/a		